

Bescherming
Cultuurmonumenten

PROV. BESTUUR VAN DRENTHE	
No.: _____	
Ingek.:	24 SEP 2007
TE BEH. DOOR: _____	
DWS:	G.AFD.: _____

Bond Heemschut

Provinciale Commissie Drenthe
secretariaat: Stationsstraat 11
9401 KV Assen

tel. secretaris: 0592-356886
e-mail: d-hoeksema@orange.nl
bank: ABNAMRO 42.28.85.428

**Aan: het college van B&W en
de leden van de Gemeenteraad**

Assen, 21 september 2007

Betreft: erfgoed

Geachte leden van de raad,

In Drenthe dreigt steeds meer waardevol cultureel erfgoed te verdwijnen zonder dat iemand daarvan weet en zonder dat het op zijn minst is gedocumenteerd. Natuurlijk zijn er rijksmonumenten die een zekere bescherming genieten, waaronder een groot aantal boerderijen. Maar nog veel meer boerderijen die aan de buitenkant niets bijzonders vertonen, zijn geen monument en sinds het verdwijnen van de rietdakenlijst vogelvrij. Dat leidt soms tot rampzalige situaties.

Wij geven u daar een paar voorbeelden van.

In mei 2007 heeft de provinciale commissie van de Bond Heemschut een boerderij in Loon onderzocht. Een inwoner van dat dorp was bang dat er muren of andere details zouden verdwijnen, omdat de boerderij van bestemming zou veranderen en er verbouwd zou gaan worden. De eigenaar vond het goed dat we een kijkje zouden nemen.

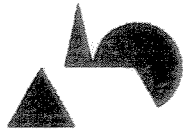
In de boerderij zagen we meteen dat het om een heel bijzonder exemplaar ging. Het hout van de gebintenconstructie vertoonde sporen van een langsgebintconstructie, een voorloper van de gebruikelijke ankerbalkconstructie van Drentse boerderijen. Deze constructie is deels ook aangetroffen in de tot nu toe oudst bekende boerderij van Drenthe in Anderen.

Dendrochronologische datering van het hout leverde twee jaartallen op: 1501 en 1757/1758. Er zijn veel monsters genomen, meer dan twintig. Het grootste deel is van 1501.

Door deze datering kan ook een deel van de geschiedenis van de boerderij geschreven worden. In 1758 is de langsgebintconstructie in een ankerbalkconstructie gewijzigd, naar het gebruik dat blijkbaar ook toen nog modern was. We hebben zelfs kunnen aantonen dat de ankerbalken voor een groot deel eerst als dekbalk in de langsgebintconstructie gebruikt zijn. Het grootste deel van de kapconstructie bestaat uit originele eikenhouten sporen, haanhouten en windverbanden. Zelfs een deel van de rietlatten is nog van oorspronkelijk eikenhout.

Al het hout dat in de boerderij zit, zal verdwijnen. In de plaats ervan komt een staalconstructie. De boerderij heeft geen enkele status. Zij is geen rijksmonument en ook in de gemeente Assen is er niemand die weet welke waarden erin aanwezig zijn. Een vergunning om te verbouwen kan op geen enkele juridische grond tegengehouden worden.

De eigenaar vindt een en ander wel interessant, maar hij heeft geen belang bij de originele constructie. Aan de buitenkant zal de boerderij er keurig, vooral recht, uitzien. Maar een stukje geschiedenis van Drenthe gaat verloren en ook van de kennis over de ontwikkeling van houtconstructies, zonder welke geen goede restauraties uitgevoerd kunnen worden.

**Bescherming
Cultuurmonumenten**

Toevallig is Heemschut erbij geweest.

De erosie van het Drentse culturele en historische erfgoed gaat met een sneltreinvaart door, vooral nu de oude boerderijen bijna geen van alle meer voor het boerenbedrijf geschikt zijn en daarom verkocht worden aan nieuwe eigenaren die met de beste bedoelingen de verschrikkelijkste dingen kunnen doen, zonder dat iemand daarvan weet .

Een ander voorbeeld is een boerderij in Wijster. Ook deze boerderij is geen monument, niet van het rijk, noch van de provincie of de gemeente. Eigenlijk was de plaats ervan al voldoende om te veronderstellen dat het om een oude boerderij gaat. Deze veronderstelling werd dan ook bevestigd: de hele constructie, inclusief het dak, was origineel en waarschijnlijk drie- à vierhonderd jaar oud. De eigenaar wil deze boerderij opknappen met bewaring van de gebinten, maar hij is niet deskundig. Er lag al eikenhout klaar waarvan de herkomst te denken geeft.

De gemeente mag niet toestaan dat haar culturele en historische erfgoed verdwijnt. Boerderijen bepalen het gezicht van Drenthe. Rieten kappen zijn natuurlijk het meest opvallend en ook belangrijk. Maar ook de originele gebintenconstructie en de originele kapconstructie erbinnen vormen het hart ervan.

Wij verzoeken u daarom al het mogelijke in het werk te stellen om deze erosie te stoppen.

Wij kunnen ons voorstellen dat u hierover met ons wilt spreken. Wij zijn daar uiteraard heel graag toe bereid. Uw reactie stuurt U ons bij voorkeur per e-mail of behalve schriftelijk óók per e-mail.

Met vriendelijke groet,
namens de Commissie,
mr. D. Hoeksema
(secretaris)

Deze brief is aan alle Drentse gemeenten gezonden en t.k. aan het college van Gedeputeerden en de Provinciale Staten van de provincie Drenthe.